

**O‘ZBEKISTON ALOQA VA AXBOROTLASHTIRISH AGENTLIGI
TOSHKENT AXBOROT TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI
IQTISOD VA BOSHQARUV FAKULTETI**

**“O‘zbekistonda demokratik
jamiyat qurish nazariyasi va
amaliyoti” kafedrası**

**“O‘ZBEKISTONDA DEMOKRATIK JAMIYAT QURISH
NAZARIYASI VA AMALIYOTI” KURSIDAN
AMALIY MASHG‘ULOT REJALARI
VA TEST TOPSHIRIQLARI**

Toshkent-2008

Ushbu uslubiy qo‘llanma bakalavriatura bosqichi uchun tayyorlangan bo‘lib, unda “O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti” kursidan amaliy mashg‘ulot rejalari va test topshiriqlari, fanga oid adabiyotlar ro‘yxati o‘rin olgan.

Qo‘llanma bakalavriatura yo‘nalishida ta’lim olayotgan barcha talabalar uchun mo‘ljallangan.

AMALIY MASHG‘ULOT REJALARI

I - Mavzu: O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti fanining predmeti, maqsadi va vazifalari

Reja

1. O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyotini o‘rganish zarurligi.

2. Demokratik jamiyat qurish nazariyasi va amaliyoti fanining: predmeti, ob’ekti va muammolar doirasi.

3. Milliy davlatchilik va demokratik jamiyat.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O‘zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura.1—jild.T.: O‘zbekiston, 1996.

2. Karimov I.A. Bizdan ozod va obod Vatan qolsin. 2-jild. —T.: O‘zbekiston, 1996.

3. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. 3-jild.T.: O‘zbekiston, 1996.

4. Karimov I.A. Bunyodkorlik yo‘lidan. 4 - jild.T.: O‘zbekiston, 1996.

5. Karimov I.A. Yangicha fikrlash va ishlash davr talabi. 5- jild. T.: O‘zbekiston, 1997.

6. Karimov I.A. Xavfsizlik va barqaror taraqqiyot yo‘lida. 6- jild-T.: O‘zbekiston, 1998.

7. Karimov I.A. Biz kelajagimizni o‘z qo‘limiz bilan ko‘ramiz. 7-jild.T.: O‘zbekiston, 1999.

8. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot — pirovard maqsadimiz. 8 -jildT.: O‘zbekiston, 2000.

9. Karimov I.A. Vatan ravnaqi uchun har birimiz mas’ulmiz. 9- jild-T.:O‘zbekiston, 2001.

10. Karimov I.A. Xavfsizlik va tinchlik uchun kurashmoq kerak. 10- jild-T.: O‘zbekiston, 2002.

11. O‘zbekiston tarixi.1-2-jild.- T.: Akademiya, 2000.

12. Salimov O. Yangi O‘zbekistonning 7 zafarli yili.-T.: Sharq, 1999.

13. Sa’dullayev A. Tarix va taraqqiyot va davlatchilik. Jamiyat va boshqaruv. 2000, 1-son. 19-20 bet.

14. Usmonov P. O‘zbekiston siyosiy va huquqiy islohotlar sari.- T.:Universitet, 1996.

15. Halilov E.X. Ijtimoiy turmushda huquqiy ongning o‘rni. —T.: O‘zbekiston, 1997.

16. Xusanov O. O‘zbekiston Respublikasi davlat organlari. - T.: Sharq, 1996.

2- Mavzu: Demokratik jamiyat to‘g‘risidagi dastlabki qarashlar va uning rivojlanish bosqichlari

Reja

1. O‘zbekistonda davlatchilik nazariyasining paydo bo‘lish tarixi.
2. Davlatchilik g‘oyalarining nazariy asoslari va ularning shakllanishi.
3. O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurishining rivojlanish bosqichlari.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. 3-jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.

2. Karimov I.A. Bunyodkorlik yo‘lidan. 4 - jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.

3. A‘zamho‘jayev S. Turkiston Muxtoriyati.-T.: Ma‘naviyat, 2000.

4. Boboyorov R. Turk xoqonligining Movarounnahrda boshqaruv tizimi haqida. O‘zbekiston Tarixi.-T., 2000.

5. Yoqubov A. “Qutadg‘u bilig”da davlatchilik konsepsiyasi.-T.,1997.

6. Jo‘rayev Z. Al-Maavardiyning “Al-ahkom us-sultoniya va-l-viloyatid-liniya” asarida davlatchilik ta’limoti va uning ilmiy-tarixiy ahamiyati. O‘zbekiston Tarixi.-T., 2000.

7. Sa’dullayev A. Tarix va taraqqiyot va davlatchilik// Jamiyat va boshqaruv.-2000.- 4-son.

8. Ergashev I. Taraqqiyot falsafasi. -T.: Akademiya,2000.

3 - Mavzu: Mustaqillik va demokratik jamiyat qurilishining «O‘zbek modeli»

Reja

1. Mustaqillik va demokratik jamiyatga o‘tishning o‘zaro mushtarakligi.

2. Demokratik jamiyatga o‘tish modelining turli tumanligi.

3. Inson erkinligi va manfaatlarining ustuvorligi.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz — kelajak yo‘q. 7-jild. – T.:O‘zbekiston,1999.
- 2.Karimov I.A. O‘z kelajagimizni o‘z qo‘limiz bilan qurmoqdamiz. 8-jild.-T.:O‘zbekiston, 2000.
- 3.Karimov I.A. O‘zgarish va yangilanish — hayot talabi. 8-jild. – T.:O‘zbekiston, 2000.
- 4.Karimov I.A. Iqtisodiyotni erkinlashtirish—farovonlik poydevori. 9-jild.- T.:O‘zbekiston, 2001.
- 5.Karimov I.A. Maqsadimiz tinchlik va bunyodkorlik.10-jild.- T.:O‘zbekiston, 2002.
- 6.Karimov I.A. Biz dunyoda hech kimdan kam bo‘lmagan jamiyat quramiz. 10-jild. - T.:O‘zbekiston, 2002.
- 7.Abu Nasr Forobiy. Fozil odamlar shahri.1993.

4 - Mavzu: O‘zbekistonda demokratik jamiyat barpo etishda o‘tish davrining zarurligi. Uning xususiyatlari

Reja

1. O‘tish davri tushunchasi mohiyati va zaruriyati.
2. O‘tish davrining “model”lar va ularning o‘ziga xos xususiyatlari.
3. O‘zbekistonda demokratik jamiyatga o‘tishning o‘ziga xos xususiyatlari.

Adabiyotlar

1. Karimov I.A. O‘zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. 1-jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.
2. Karimov I.A. Bizdan ozod va obod Vatan qolsin. 2-jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.
3. Karimov I.A. Vatan sajdagoh kabi muqaddasdir. 3-jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.
4. Karimov I.A. Bunyodkorlik yo‘lidan. 4 - jild.-T.: O‘zbekiston, 1996.
5. Karimov I.A. YAngicha fikrlash va ishlash davr talabi. 5 - jild. -T.: O‘zbekiston, 1997.
6. Karimov I.A.Xavfsizlik va barqaror taraqqiyot yo‘lida. 6 – jild.-T.: O‘zbekiston, 1998.
7. Karimov I.A. Biz kelajagimizni o‘z qo‘limiz bilan ko‘ramiz. 7- jild.- T.: O‘zbekiston, 1999.

8. Karimov I.A. Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot — pirovard maqsadimiz 8-jild.-T.: O‘zbekiston, 2000.
9. Karimov I.A. Vatan ravnaqi uchun har birimiz mas’ulmiz. 9 - jild.-T.:O‘zbekiston, 2001.
10. Karimov I.A. Xavfsizlik va tinchlik uchun kurashmoq kerak. 10-jild.-T.: O‘zbekiston, 2002.
11. O‘zbekistoi tarixi.1-2-jild.- T.: Akademiya, 2000.
12. Qirg‘izboyev M. Fuqarolik jamiyati: siyosiy partiyalar, mafkuralar, madaniyatlar.- T.: Sharq, 1998.
13. G‘ulomov S., Usmonov Q. Mustaqillik O‘zbekistonga nima berdi. - T.: O‘AJBNT, 2001.
14. Boboyev H., Normatov K. Milliy davlatchilik haqida.- T.: Yozuvchi nashriyoti, 1999.
15. Hasanov S. Xorazm ma’naviyati darg‘alari. -T.: Adolat, 2001.
16. Fayzullayev M. Mustaqillik nima?.-T:Adolat,1992.
17. Salimov O. YAngi O‘zbekistonning 7 zafarli yili.-T.: SHarq, 1999.

5 - Mavzu: O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurishning milliy, umumbashariy tamoyillari va qadriyatlari

Reja

1. Qonun ustuvorligi tushunchasi va uning mohiyati.
2. Jinoiy jazolarni liberallashtirish - qonun ustuvorligining muhim sharti.
3. Qonun ustuvorligini ta’minlash - huquqiy davlat barpo etishning asosiy mezonlari.
4. Sud hokimiyatining mustaqilligi qonun ustuvorligining asosiy belgisi.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.—T.:«O‘zbekiston», 2003.
2. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasi.-Nukus: Qoraqalpog‘iston, 1993.
3. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘lag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6.-T.: O‘zbekiston, 1997. 31-40, 125-135, 149-162-b.
4. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asrga intilmokda.—T.:O‘zbekiston, 2000. 6,8-12, 14-15, 16-26, 28-38, 47-48-b.
5. Karimov I.A. O‘zbekistonning o‘z istiqbol va taraqqiyot yo‘li. T.1. — T.: O‘zbekiston, 1996. 36-85-b.

6.Karimov I.A. O‘zbekistonning siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy istikbolining asosiy tamoyillari. T.Z.—T.:O‘zbekiston, 1996. Z-54-b.

7.Karimov I.A. Adolat qonun ustuvorligida. T.10.—T.:O‘zbekiston, 2002. 26-52-b.

8.Karimov I.A. Hayotimizning, taraqqiyotimizning huquqiy asosi. Biz tanlagan yo‘l — demokratik taraqqiyot va ma’rifiy dunyo bilan hamkorlik yo‘li. T.P.—T.:O‘zbekiston, 2003. 3-2,97-120-b.

6 - Mavzu: Qonun ustuvorligi demokratik, fuqarolik jamiyati qurishning asosi

Reja

1.O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurishning milliy -ma’naviy negizlari.

2. O‘zbekistonda kechayotgan demokratik o‘zgarishlarning jamiyatning ma’naviy yangilanishiga bog‘liqligi.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi.—T.:O‘zbekiston, 2003.

2. Karimov I.A. O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo‘lida. T.Z. — T.: O‘zbekiston, 1996. 175-181, 183-191, 202-226, 227-246-b.

3. Karimov I.A. Kuchli davlatdan kuchli jamiyat sari. —T.: «SHarq», 1998. 3-7, 19-23, 25-36, 38-47-6.

4. Karimov I.A. O‘zbekistonda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo‘nalishlari. //«Xalq so‘zi», 2002 yil 30 avgust.

5. Karimov I.A. Biz tanlagan yo‘l — demokratik taraqqiyot va ma’rifiy dunyo bilan hamkorlik yo‘li. T.P. — T.:O‘zbekiston, 2003. 214-248-b.

6. Karimov I.A. El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish — har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijon viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq //«Ishonch», 2004 yil 26 may.

7. Karimov I.A. Qonun va adolat ustuvorligi faoliyatimiz mezonini bo‘lsin. Surxondaryo viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq //«Xalq so‘zi», 2004 yil 2 iyun.

8. Halilov E. O‘zbekiston Respublikasining Qonun chiqaruvchi oliy organi: soxta vakillikdan haqiqiy parlamentarizmga qadar. — T.: «O‘zbekiston», 2001.

9. Levitin L., Karlayl S. Islom Karimov — yangi O‘zbekiston Prezidenti. — T.: «O‘zbekiston», 1996. 40-46, 117-119-betlar.

7-Mavzu: Milliy-ma’naviy negizlarga tayanish — demokratik jamiyat qurishning zaruriy sharti

Reja

1. Fuqaro erkinligi va faolligi tushunchalari.
2. O‘zbekistonda inson huquqlari himoya qilish asoslari.
3. Fuqarolarning siyosiy faolligini oshirish – demokratik jamiyat qurish omili.
4. Fuqarolarning siyosiy madaniyati va faolligi.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. — T.: «O‘zbekiston», 2003. 13-15-betlar.
2. O‘zbekiston Respublikasining oila kodeksiga sharhlar.—T.: «Adolat», 2000.
3. Karimov I.A. O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo‘lida. T.Z. — T.: O‘zbekiston, 1996. 175-181, 183-191, 202-226, 227-246-b.
4. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘lag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6. - T.: O‘zbekiston, 1997. 31-40, 125-135, 149-162-b.
5. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda. — T.: O‘zbekiston, 2000.
6. Karimov I.A. O‘zbekistonda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo‘nalishlari. «Xalq so‘zi», 2002 yil 30 avgust.
7. Karimov I.A. El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish— har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijon viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida suzlanga nutq “Ishonch”, 2004 yil 26 may.
8. Karimov I.A. Qonun va adolat ustuvorligi faoliyatimiz mezonini bulsin. Surxondaryo viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq «Xalq so‘zi», 2004 yil 2 iyun.
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "O‘zbekiston iqtisodiyotida xususiy sektorning ulushi va ahamiyatini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi Farmoni,

2003 yil 24 yanvar.

8- Mavzu: Fuqaro erkinligi va faolligini ta'minlash—demokratik jamiyat qurish omili

Reja

1. Fuqaro erkinligi va faolligi tushunchalari..
2. O'zbekistonda inson huquqlari himoya qilish asoslari.
3. Fuqarolarning siyosiy faolligini oshirish – demokratik jamiyat qurish omili.
4. Fuqarolarning siyosiy madaniyati va faolligi.

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. — T.: O'zbekiston, 2003.
2. O'zbekiston Respublikasining oila kodeksiga sharhlar.—T.: Adolat, 2000.
3. Karimov I.A. O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida. T.Z. — T.: O'zbekiston, 1996.
4. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6. - T.: O'zbekiston, 1997.
5. Karimov I.A. O'zbekiston XXI asrga intilmoqda. — T.: O'zbekiston, 2000.

9 - Mavzu: Jamiyat iqtisodiy hayotini erkinlashtirish va demokratlashtirish

Reja

1. O'zbekistonda jamiyat iqtisodiy hayotini erkinlashtirishning maqsad va bosqichlari.
2. Bozor munosabatlarining qaror topishi va mulkdorlar sinfining shakllanishi.
3. Moliya-kredit siyosati, narhlarni erkinlashtirish va bozor infrastrukturasi shakllantirish.
4. Qishloq xo'jaligini isloh qilish siyosati.

Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. — T.: O'zbekiston, 2003. 13-15-betlar.

- 2.O‘zbekiston Respublikasining oila kodeksiga sharhlar.—T.: Adolat, 2000.
- 3.Karimov I.A. O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo‘lida. T.Z. — T.: O‘zbekiston, 1996. 175-181, 183-191, 202-226, 227-246-6.
- 4.Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.T.6. - T.: O‘zbekiston, 1997. 31-40, 125-135, 149-162-6.
- 5.Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda. — T.:O‘zbekiston, 2000.
- 6.Karimov I.A. O‘zbekistonda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo‘nalishlari. «Xalq so‘zi», 2002 yil 30 avgust.
- 7.Karimov I.A El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish— har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijon viloyat xalqdeputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlarga nutq «Ishonch», 2004 yil 26 may.
- 8..Karimov I.A. Qonun va adolat ustuvorligi faoliyatimiz mezonini bo‘lsin. Surxondaryo viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq«Xalq so‘zi», 2004 yil 2 iyun.
- 9.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining "O‘zbekiston iqtisodiyotida xususiy sektorning ulushi va ahamiyatini tubdan oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida"gi Farmoni, 2003 yil 24 yanvar.
- 10.Azizxo‘jayev A.A. Davlatchilik va ma’naviyat. — T.:«Sharq», 1997.
- 11.Azizxo‘jayev A.A. Mustaqillik: kurashlar, iztiroblar, quvonchlar. — T.: «SHarq», «Akademiya», 2001.

10 -Mavzu: Oila demokratik jamiyat qurilishining asosiy bo‘g‘ini

Reja

- 1.Demokratik jamiyat shakllanishida oilaning o‘rni.
- 2.Fuqarolik jamiyatida oilaning huquqiy asoslari.
3. Oilada mehr-muruvvat tuyg‘usining shakllanishi.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. — T.:«O‘zbekiston», 2003.
- 2.O‘zbekiston Respublikasining «Fuqarolarning o‘zini-o‘zi boshqarish organlari to‘g‘risida»gi (yangi tahriri) qonuni, 1999 yil 14 aprel.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining

«Respublika «Mahalla» xayriya jamgʻarmasi faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida»gi qapopi, 1993 yil 1 dekabr.

4.Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining «Fuqarolarning oʻzini-oʻzi boshqarish organlarini koʻllab-quvvatlash toʻgʻrisida»gi Farmoni, 1998 yil 23 aprel.

5.Karimov I.A. Oʻzbekiston - bozor munosabatlariga oʻtishning oʻziga xos yoʻli. T. 1. — T.: «Oʻzbekiston», 1996. 290-295-b.

6.Karimov I.A. Oʻzbekiston XXI asr boʻsagʻasida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari.T.6.-T.: Oʻzbekiston, 1997. 163-174, 182-186-6.

7.Karimov I.A. Oʻzbekistonda demokratik oʻzgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yoʻnalishlari. Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisining IX sessiyasidagi maʼruzasi. «Xalq soʻzi», 2002 yil 30 avgust.

8.Karimov I.A. Vatanimizning tinchligi va xavfsizligi oʻz kuch-qudratimizga, xalqimizning kamjihatligi va bukilmas irodasiga bogʻlik. -T.: Oʻzbekiston, 2004.

9.Karimov I.A. El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish — har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijon viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida soʻzlangan nutq. «Ishonch», 2004 yil 26 may.

10. Karimov I.A. Qonun va adolat ustuvorligi faoliya timiz mezoni boʻlsin. Surxondaryo viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida soʻzlangan nutq «Xalq soʻzi», 2004 yil 2 iyun.

11- Mavzu: Fuqaro erkinligi va faolligini taʼminlash — demokratik jamiyat qurish omili

Reja

1. Oʻzbekistonda jamiyat iqtisodiy hayotini erkinlashtirishning maqsad va bosqichlari.

2.Bozor munosabatlarining qaror topishi va mulkdorlar sinfining shakllanishi.

3.Moliya-kredit siyosati, narhlarni erkinlashtirish va bozor infrastrukturasi shakllantirish.

4. Qishloq xoʻjaligini isloh qilish siyosati.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. — T.: O‘zbekiston, 2003. 13-15-betlar.
2. Karimov I.A. O‘zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo‘lida. T.Z. —T.: O‘zbekiston, 1996. 175-181, 183-191, 202-226, 227-246-b.
3. Karimov I.A. El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish— har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijon viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq «Ishonch», 2004 yil 26 may.
4. Karimov I.A. Qonun va adolat ustuvorligi faoliyatimiz mezoni bo‘lsin. Surxondaryo viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq «Xalq so‘zi», 2004 yil 2 iyun.
5. Iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida davlat boshqaruvi: vakolatlarni cheklash va vazifalarni nomarkaz-lashtirish. «Xalq so‘zi», 2004 yil 1 may.

12- Mavzu: Demokratik jamiyat shakllanishida mahalla va fuqarolarning o‘zini-o‘zi boshqarish organlari

Reja

1. Mahalliy o‘zini-o‘zi boshqarishning demokratik tamoyillari.
2. Demokratik jamiyat shakllanishida mahalla instituti.
3. Adolatli saylovlar — demokratik jamiyat taraqqiyotining mezoni

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — T.: O‘zbekiston, 2003.
2. Nodavlat, notijorat tashkilotlar to‘g‘risida»gi O‘zbekiston Respublikasipit Qonuniga sharhlar. — T.: 2002.
3. «Siyosiy partiyalarni moliyalashtirish to‘g‘risida»: O‘zbekiston Respublikasi Qonuni. — T.: 2004.
4. Karimov I.A. O‘zbekiston kelajagi buyuk davlat. T. I. —T.: O‘zbekiston, 1996. 124-127-b.
5. Karimov I.A. O‘zbekistonning siyosiy-ijtimoiy na iqtisodiy istiqbolining asosiy tamoyillari. T.Z. — T.:O‘zbekiston, 1996. 8-18-b
6. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6. - T.: O‘zbekiston, 1997. 170-188-b.
7. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda. - T.:O‘zbekiston, 1999. 378-392-b.

8. Karimov I.A. O‘zbekistonda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo‘nalishlari. T.N. — T.:O‘zbekiston, 2002. Z-51-b.

9. Karimov I.A. El-yurtga halol, vijdonan xizmat qilish — har bir rahbarning muqaddas burchi. Andijoi viloyat xalq deputatlari Kengashining navbatdan tashqari sessiyasida so‘zlangan nutq. «Ishonch», 2004 yil 26 may.

10. Forobiy Abu Nasr. Fozil odamlar shahri. —T.: A.Qodiriy nomli «Xalq merosi» nashriyoti, 1993. 161-189-b.

13 -Mavzu: Demokratik jamiyatni barpo etishda nodavlat va jamoat birlashmalarining o‘rni

Reja

1. Nodavlat, notijorat tashkilotlari tushunchalarining mazmun va mohiyati.
2. Nodavlat notijorat tashkilotlarning funksiyalari.
3. Nodavlat va jamoat birlashmalarining O‘zbekistonda demokratik jamiyatni barpo etishdagi ahamiyati.
4. O‘zbekistonda demokratik jamiyatni qurishda siyosiy partiyalar va ko‘ppartiyaviylik.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. — T.: O‘zbekiston, 2003.
2. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6. - T.: O‘zbekiston, 1997. 170-188-b.
3. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda. —T.:O‘zbekiston, 1999. 378-392-b.
4. Karimov I.A. O‘zbekistonda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini shakllantirishning asosiy yo‘nalishlari. T.P. -T.:O‘zbekiston, 2002.

14 -Mavzu: O‘zbekistonning jahon hamjamiyati bilan hamkorligida demokra tik tamoyillarga asoslanishi

Reja

- 1.O‘zbekistonning jahon hamjamiyatining to‘laqonli sub’ektiga aylanishi.
2. Jahon hamjamiyatidagi demokratik o‘zgarishlar.
- 3.O‘zbekiston Respublikasining diplomatik aloqalarida demokratik tamoyillar.
- 4.O‘zbekistonning jahon hamjamiyatida erishgan yutuqlari.

Adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, — T.:O‘zbekiston, 2003.
2. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga sharh. — T.:O‘zbekiston, 2001.
3. Karimov I.A. Bizdan ozod va obod Vatap qolsin. Prezident I.A.Karimovning BMTning 1993 yil 28 sentyabrda- bo‘lib o‘tgan 48-sessiyasida so‘zlagan nutqi.To‘plam. —T.: O‘zbekiston, 1996.
4. Karimov I.A. O‘zbekiston XXI asr bo‘sag‘asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. T.6. - T.: O‘zbekiston, 1997.
5. Karimov I.A. Milliy davlatchilik, istiqlol mafkurasi va huquqiy madaniyat to‘g‘risida. — T.:O‘zbekiston,1999.
6. Karimov I.A. Xavfsizlik va tinchlik uchun kurashmoq kerak. - T.: O‘zbekiston.
7. Halilov E. O‘zbekiston Respublikasining Qonun chiqaruvchi oliy organi: soxta vakillikdan haqiqiy parlamentarizmga qadar. — T.: O‘zbekiston, 2001.

TEST TOPSHIRIQLARI

1. O'zbekiston geografik-siyosiy jihatdan qanday mintaqada joylashgan?

- A) o'zaro ma'naviy –intellektual darajalarga yaqin mintaqada;
- B) milliy tarkibiy bir xil bo'lgan mintaqada;
- S) siyosiy maslaklar yakdil bo'lgan mintaqada;
- D) xavfsizlikning yagona tizimi amal qilayotgan mintaqada;
- E) kolektiv xavfsizlik tizimi izchil ishlayotgan mintaqada.

2. Inson huquqlari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Milliy Markazi nima asosida tuziladi?

- A) Oliy Majlis qarori asosida;
- B) Prezident farmoni asosida;
- S) Vazirlar Mahkamasi asosida;
- D) BMT ning qarori asosida;
- E) Vazirlar Mahkamasi farmoyishi asosida.

3. Ijtimoiy fikr va huquqiy madaniyatni shakllantiruvchi demokratik institutlar jumlasiga quyidagilardan qaysi biri kiradi?

- A) jamiyat;
- B) davlat;
- S) fuqarolar;
- D) teleko'rsatuvlar;
- E) ommaviy axborot vositalari.

4. Vazirlar Mahkamasining tarkibi kim tomonidan tuziladi?

- A) Prezident tomonidan tasdiqlanadi;
- B) Oliy Majlis tomonidan;
- S) xalq tomonidan;
- D) prokuratura tomonidan;
- E) to'g'ri javob yo'q.

5. O'zbekiston xalqi konsituttsiyaviy maqsadlarini aniqlang.

- A) o'zbek davlatchiligining rivojini tarixiy tajribasiga tayanish;
- B) kelajak avlodlar oldidagi yuksak mas'uliyatni anglash;
- S) O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy hayotini siyosiy insitutlar xilma-xilligi asosida rivojlantirish;
- D) A,D to'g'ri;

E) A,B ,S to‘g‘ri.

6. O‘zbekistonda yalpi ijtimoiy iqtisodiy va ma’naviy taraqqiyot qanday hollarda amalga oshadi?

- A) turli ijtimoiy-siyosiy kuchlarning dialektik kurashi jarayonlarida;
- B) barqarorlik va geografik –siyosiy muvozanat saqlanib turganda;
- S) aholining moddiy tengsizligiga davlat yo‘li bilan barham berilganda;
- D) hamdo‘stlik mamlakatlari bilan kompleks rivojlanish yo‘lidan borganda;
- E) islom davlatlari bilan yaqin ma’naviy birlik yo‘lga qo‘yilganda.

7. Fikr yuritish va uni ifodalash erkinligi qanday hollarda qonun bilan cheklanishi mumkin?

- A) agar tanqidiy materiallarga taalluqli bo‘lsa;
- B) davlat organlariga taalluqli bo‘lsa;
- S) davlat siriga taalluqli bo‘lsa;
- D) A,B to‘g‘ri;
- E) A,B,S to‘g‘ri.

8. Pulning muomaladagi aktivligi, deganda nima tushuniladi?

- A) tovarlarning sotilishi va sotib olinishidagi faollik ;
- B) pulning tovardagi qiymati;
- S) narxlarni arzonlashtirish jarayonlari;
- D) emissiya jarayonlari;
- E) pulning boshqa vositalarga nisbatan qadri;

9. Ijtimoiy himoya tizimining eng muhim xususiyati nimalardan iborat bo‘lmog‘i lozim?

- A) aholi turli qatlamlariga qat’iy tabaqalashtirilgan tarzda yondashuv;
- V) aholini dam olish uylari , sanatoriyalarga reja asosida yuborib turish;
- S) salomatlik oylarini muntazam o‘tkazib turish;
- D) maktabgacha tarbiya mussasalari faoliyatini yaxshilash;
- E) A,V,S,D to‘g‘ri.

10. Mamlakatimizda xalqning ma’naviy kamolotiga qanday yondashilmoqda?

- A) regional muammo sifatida;
- V) konkret etnik masala sifatida;
- S) umumdavlat siyosati sifatida ;
- D) Ilmiy- nazariy muammo sifatida;

E) ekstremistik kuchlarga qarshi muhim vosita sifatida .

11. Ma'naviy qadriyatlar tashkil topishi qanday jarayonlardan boshlanadi?

- A) adabiyot va san'atni rivojlantirishdan;
- V) shahar obodonchiligini yaxshilashdan;
- S) madaniy me'morchilik obidalarini tiklashdan;
- D) siyosiy ozodlikni qo'lga kiritishdan;
- E) milliy o'zlikni anglashning o'sishidan.

12. Uzlüksiz ta'limning faoliyat ko'rsatish tamoyillarini aniqlang?

- A) adolat va qonuniilik;
- V) ta'limning ustuvorligi, milliy yo'naltirilganligi;
- S) fuqarolarning bilim olish huquqlarini ro'yobga chiqarish;
- D) sog'liq va rivojlanishda nuqsoni bo'lgan shaxslarga ta'limning kafolatlanligi;
- E) hamma javoblar to'g'ri.

13. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimov O'zbekistonning milliy siyosatni amalga oshirishda qanday qoidalarga amal qilish kerakligini aytgan?

- A) davlatning etnik siyosati shaxs huquqlarini himoya qilishda ustuvor bo'lishi kerak;
- V) davlatning etnik siyosatidagi bosh yo'l millatlararo ziddiyatlarni amaliy hal qiladigan usullarga asoslanishi kerak;
- S) jamiyatimizning bozor munosabatlariga asoslangan millatlarning manfaatlariga mos bo'lishi kerak;
- E) hamma javoblar to'g'ri.

14. Mamlakatning obro'-mavqeyini hal qiluvchi omillarni belgilang.

- A) Qurolli Kuchlar, armiya, harbiy qudrat;
- V) aholi soni, ularning salomatligi;
- S) mamlakatning hududiy jihatdan kattaligi, geografik qulay joylashuvi;
- D) millatlarning totuvligi, o'zaro hamjihatligi;
- E) intellektual salohiyati, aqli, ilg'or texnologiyalar;

15. O'zbekiston harbiy bloklar tuzishga qanday qaraydi?

- A) MDH doirasida harbiy-siyosiy bloklarda qatnashishni ma'qullaydi;

- V) islom davlatlari bilan harbiy ittifoq tuzishni yoqlaydi;
- S) Markaziy Osiyo davlatlari harbiy blokida ishtirok etishga intiladi;
- D) rivojlangan G'arb davlatlari bilan aloqani mustahkamlaydi;
- E) qo'shilmaslik harakatining a'zosi sifatida ish tutadi.

16. Yangilangan ijtimoiy siyosat qurilishiga nimalar asos qilib olindi?

- A) adolat tamoyillariga izchil rioya qilish qoidasi;
- V) kuchli ichki tartibotlar, intizom;
- S) xorijiy mamlakatlar bilan yaqin aloqalar;
- D) investitsiyalarni qo'proq jalb etish;
- E) turli dinlarning erkin faoliyat yuritishi.

17. Mafkura tushunchasining ma'nosi qaysi javobda to'liq ko'rsatilgan?

- A) mafkura-insonning ruhiyati, o'z-o'zini anglashi, intilishi;
- V) mafkura-ayrim xalqning manfaatini ifoda qiluvchi g'oyalar, qarashlar majmuasi;
- S) mafkura qonunlarni bilish, ularga itoat qilish huquqlari;
- D) mafkura-ilm-fan, madaniyat va san'at rivojlantirishga xizmat qiluvchi g'oyalar;
- E) A, S, D javoblar to'g'ri.

18. Mamlakatimizda ijtimoiy yordam berishning hozirgi tizimida qaysi bo'g'ini asosiy mavqega ega bo'lib qoldi?

- A) oila;
- V) maktab;
- S) mahalla;
- D) ishxona;
- E) kasaba uyushmalari.

19. Jamiyat madaniy-ma'naviy sohalarini rivojlantirishdan maqsad:

- A) ma'naviyat va axloqlikni qayta tiklash;
- V) qadimgi va zamonaviy madaniy boyliklarni avaylab asrash;
- S) vijdon erkinligi tamoyillarini qaror toptirish;
- D) ijtimoiy adolat qoidalarini qaror toptirish;
- E) to'g'ri javob yo'q.

20. O‘zbekistonda millatlararo totuvlikning grantini ayting.

- A) Prezident;
- V) mahallada jamoaviy yashash tartibotlari;
- S) millatlarning yaxlit (kompakt) yashashi;
- D) xorijiy mamlakatlarning homiyliigi;
- E) diniy qarashlardagi hamjihatlik.

21. Davlat mafkurasida darajasiga qanday mafkura ko‘tarilishi kerak?

- A) hech qanday mafkura davlat mafkurasiga aylanmasligi kerak;
- V) baynalmillat mafkurasida ko‘tarilishi kerak;
- S) islom mafkurasida ko‘tarilishi kerak;
- D) demokratik mafkura ko‘tarilishi kerak;
- E) totalitar, ma‘muriy-buyruqbozlik asosidagi mafkura ko‘tarilishi kerak.

22. O‘rta Osiyoda istiqbolga erishgunga qadar qanday asoslardagi davlatchilik amal qilib kelgan?

- A) milliy asosdagi;
- V) demokratik asoslardagi;
- S) federatsiya asoslaridagi;
- D) sulolaviy, hududiy asoslardagi;
- E) diniy asoslardagi.

23. Mamlakatimizda xalqning ma‘naviy kamolotiga qanday yondashilmoqda?

- A) regional muammo sifatida;
- V) konkret etnik masala sifatida;
- S) umumdavlat siyosati sifatida;
- D) ilmiy-nazariy muammo sifatida;
- E) ekstremistik kuchlarga qarshi muhim vosita sifatida.

24. O‘zbekistonda yashayotgan xalqlar qanday ma‘naviy o‘zgarishlarni boshdan kechirmoqdalar?

- A) sekin ro‘y beruvchi assimilyatsiya jarayonlarini boshdan kechirmoqdalar;
- V) milliy qobiqlarda saqlanib qolmoqdalar;
- S) uch tillarini erkin rivojlantirmoqdalar;
- D) milliy urf-odat va an‘analarni rivojlantirishga erishmoqdalar;
- E) o‘ziga xoslikni yo‘qotmagan holda, umumiy ruhiyatga ega bo‘lmoqdalar.

25. Jamiyatdagi faol shaxslarning uyushqoqlik bilan jipslashuviga nimalar asos bo'lishi lozim?

- A) umumdavlat darajasidagi korporativ manfaatlarning yaxshi anglangan mushtarakligi;
- V) mahalliy manfaatlar mushtarakligi;
- S) moddiy ehtiyojlar mushtarakligi;
- D) partiyaviy ideallar mushtarakligi;
- E) milliy mansublik asosidagi mushtaraklik.

26. Davlat, qonun, fuqaro va jamiyat omillaridan qaysi biri kuchli bo'lishi kerak?

- A) davlat fuqaro oldida mas'ul, shaxs esa qonun va jamiyat oldida mas'ul;
- V) davlat fuqarodan kuchli, ammo qonun va jamiyat bilan xisoblashadi;
- S) jamiyat fuqarodan kuchli, ammo qonun va davlatdan kuchsiz;
- D) qonun fuqaro va davlatdan kuchli, ammo jamiyatdan kuchsiz;
- E) qonun fuqaro va jamiyatdan kuchli, ammo davlat bilan hisoblashadi.

27. Fuqarolarning kasaba uyushmasiga a'zo bo'lishi qaysi huquq va erkinliklar guruhiga kiradi?

- A) demokratik;
- V) siyosiy;
- S) shaxsiy;
- D) iqtisodiy;
- E) mehnat.

28. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti...

- A) milliy xavfsizlik xizmati rahbaridir;
- V) davlat nazorati xizmati rahbaridir;
- S) viloyat, tuman, shahar sudlarining sudyalarini tayinlaydi;
- D) qonunlarni qabul qiladi;
- E) hamma javoblar to'g'ri.

29. O'zbekiston Respublikasida demokratiya qanday tamoyillarga asoslanadi?

- A) ijtimoiy adolat;
- V) umuminsoniy;
- S) qonuniylik;
- D) haqqoniylik;
- E) partiyaviylik.

30. Jamoat birlashmalari nimaga muvofiq ish ko‘radilar?

- A) Konstitutsiya va qonunlarga;
- V) Prezident farmonlariga;
- S) demokratik tamoyillarga;
- D) o‘z mafkuralariga;
- E) Oliy Majlis qarorlariga.

31. O‘zbekiston Respublikasi tashqi siyosatining asosiy tamoyillarini aniqlang:

- A) chegaralarning daxlsizligi;
- V) suveren tenglik;
- S) chegaralarning bo‘linmasligi;
- D) A, V to‘g‘ri;
- E) A, V, S to‘g‘ri.

32. «Har kim o‘zi istagan axborotni izlash, olish va uni tarqatish huquqiga ega...». Bu huquq fuqrolarning qaysi huquq va erkinliklari guruhiga kiradi?

- A) demokratik;
- V) ijtimoiy;
- S) siyosiy;
- D) kasbiy;
- E) shaxsiy;

33. Fikr yuritish va uni ifodalash erkinligi qanday hollarda qonun bilan cheklanishi mumkin?

- A) agar tanqidiy materiallarga taalluqli bo‘lsa;
- V) davlat organlariga taalluqli bo‘lsa;
- S) davlat siriga taalluqli bo‘lsa;
- D) A, V to‘g‘ri;
- E) A, V, S to‘g‘ri.

34. Fuqrolarning ommaviy harakatlarda ishtirok etish huquq qaysi va erkinliklar guruhiga kiradi?

- A) siyosiy;
- V) demokratik;
- S) ijtimoiy;
- D) shaxsiy;
- E) hamma javoblar to‘g‘ri.

35. O‘zbekiston xalqining konstitutsiyaviy maqsadlarini aniqlang?

- A) o‘zbek davlatchiligi rivojining tarixiy tajribasiga tayanish;
- V) kelajak avlodlar oldidagi yuksak mas’uliyatini anglash;
- S) O‘zbekiston Respublikasida ijtimoiy hayotni siyosiy institutlar xilma-xilligi asosida rivojlantirish;
- D) A, V to‘g‘ri;
- E) A, V, S to‘g‘ri.

36. Huquqiy ong darajasi ko‘proq nimalarga bog‘liq?

- A) huquqlardan xabardorlikka;
- V) qonunlarga itoatkorlikka;
- S) qonunlarni bilishga;
- D) huquqiy atamalarni bilishga;
- E) ma’naviy hayotni bilishga.

37. Ijtimoiy fikr va huquqiy madaniyatni shakllantiruvchi demokratik institutlar jumlasiga quyidagilardan qaysi biri kiradi?

- A) jamiyat;
- V) davlat;
- S) fuqarolar;
- D) teleko‘rsatuvlar;
- E) ommaviy axborot vositalari.

38. Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish milliy dasturiga ko‘ra, huquqiy madaniyatli inson -bu...

- A) huquqiy bilimga ega bo‘lgan kishi;
- V) huquqiy bilimlarni amaliyotda tatbiq eta oladigan kishi;
- S) fuqarolarning qonunchilik tashabbusi;
- D) A, V to‘g‘ri;
- E) A, V, S to‘g‘ri.

39. Yuksak huquqiy madaniyatni shakllantirish bo‘yicha davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlarini aniqlang.

- A) huquqiy ta’lim va huquqiy tarbiya vositalari va usullarini takomillashtirish;
- V) aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini shakllantirish;
- S) aholining huquqiy madaniyatini shakllantirish, ommaviy axborot vositalarining rolini kuchaytirish;

- D) yuridik ta'lim tizimini rivojlantirish;
- E) A, V, S, D to'g'ri.

40. Siyosiy partiyalar -

- A) faqat o'z partiyasi a'zolarinigina Oliy Majlis deputatlikka nomzod etib ko'rsatishlari mumkin;
- V) faqat partiyasizlarni Oliy Majlis deputatlikka nomzod etib ko'rsatishlari mumkin;
- S) faqat o'z partiyasi a'zolarinigina emas, balki partiyasizlarni ham, Oliy Majlis deputatlikka nomzod etib ko'rsatishlari mumkin;
- D) O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarining harbiy xizmatchilarini Oliy Majlis deputatlikka nomzod etib ko'rsatishlari mumkin;
- E) to'g'ri javob yo'q.

41. Fuqarolarning axborot olishga doir huquqlarini kamsituvchi harakatlar yoki harakatsizligi ustidan kimga shikoyat qilishi mumkin?

- A) prokuraturaga;
- V) hokimiyatga;
- S) militsiyaga;
- D) sudga;
- E) advokaturaga.

42. Kimlarga axborot olish huquqi berilgan?

- A) har bir fuqaroga;
- V) har bir jurnalistga;
- S) faqat mansabdor shaxslarga;
- D) faqat televidenie xodimlariga;
- E) ijodiy guruhlariga.

43. Quyidagi qonunlardan qaysi biri O'zbekiston fuqarolarining shaxsiy huquq va erkinliklariga tegishli?

- A) «Banklar va bank faoliyati to'g'risida»;
- V) «Soliq kodeksi»;
- S) «O'zbekiston Respublikasida deputatlarning maqomi to'g'risida»;
- D) «Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida»;
- E) to'g'ri javob berilmagan.

44. Kadrlar tayyorlashda davlat va jamiyat nimalarga kafolat beradi?

- A) sogʻliq va rivojlanishda nuqsoni boʻlgan shaxslarning taʼlim olishga;
- V) taʼlim jarayoni qatnashchilari ijtimoiy qoʻllab-quvvatlashga;
- S) umumiy oʻrta taʼlimning ixtiyoriyligiga;
- D) toʻgʻri javob—A va V;
- E) hamma javoblar toʻgʻri.

45. Mamlakatimizda fundamentalizm va diniy aqidaparastlikning paydo boʻlishiga qanday shart-sharoitlar sabab boʻldi?

- A) totalitar mafkuraning maʼnaviy qashshoqligi va fundamentalizm;
- V) islom dinidagi yangicha qarashlar;
- S) fundamentalizmdagi axloqiy qarashlarning maftunkorligi;
- D) fundamentalizmning xalq turmush tarziga muvofiqligi;
- E) kishilarni boshqa insonlardan himoya qilish ehtiyoji;

46. Oʻzbekistonda maʼnaviyatga muxolifat paydo boʻlishiga yoʻl qoʻymaslikning omillari nima?

- A) «inkorni inkor» siyosatini qoʻllamaslik va oʻzgarishlarning tadrijiy kechishini taʼminlash;
- V) muxolifatga oʻz vaqtida qaqshatqich zarba berish;
- S) muxolifat bilan oʻzaro manfaatli kelishuv;
- D) kuchli taʼsir oʻtkazib, muxolifatni siyosiy bostirib qoʻyish;
- E) muxolifat uchun oʻz fikr-qarashlarini erkin izxor etish sharoitlarini yaratib berish.

47. Maʼnaviy qadriyatlarni tiklash qanday jarayonlardan boshlanadi?

- A) adabiyot va sanʼatni rivojlantirishdan;
- V) shahar obodonchiligini yaxshilashdan;
- S) madaniy meʼmorchilik obidalarini tiklashdan;
- D) siyosiy ozodlikni qoʻlga kiritishdan;
- E) milliy oʻzlikni anglashning oʻsishidan.

48. Umuminsoniy qadriyatlarga qaysilarni kiritsa boʻladi?

- A) milliy bayram, urf-odatlar;
- V) tenglik, tinchlik, xalqaro doʻstlik;

- S) tabiatni muhofaza qilish, ommaviy qirg'in qurollarni ishlab chiqishni to'xtatish;
- D) so'z erkinligi, vijdon erkinligini ta'minlash;
- E) to'g'ri javob-V va S.

49. O'zbekistonda din va vijdon erkinligi qaysi xalqaro talablarga muvofiq keladi?

- A) islomiy talablarga;
- V) xristianlik to'g'risidagi xalqaro bitimga;
- S) fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro faktga;
- D) milliy an'ana va urf-odatlarini himoya qilish xususidagi xalqaro talablarga;
- E) Vatikan tomonidan ilgari surilgan diniy doktrinaga.

50. Mamlakatimizda fundamentalizm va diniy aqidaparastlikning paydo bo'lishiga qanday shart-sharoitlar sabab bo'ldi?

- A) totalitar mafkuraning ma'naviy qashshoqligi va fundamentalizm;
- V) islom dinidagi yangicha qarashlar;
- S) fundamentalizmdagi axloqiy qarashlarning maftunkorligi;
- D) fundamentalizmning xalq turmush tarziga muvofiqligi;
- E) kishilarni boshqa dinlardan himoya qilish ehtiyoji.

51. G'arazli shaxslar islom dinidan qanday siyosiy maqsadni amalga oshirishda foydalanmoqchilar?

- A) hokimiyatni qo'lga olish maqsadida;
- V) xalqaro siyosiy nufuzlarini oshirish maqsadida;
- S) huquqiy davlatning ma'naviy asoslarini yaratish maqsadida;
- D) siyosiy tashkilotlar tuzish maqsadida;
- E) demokratik jamiyat qurish vositasi sifatida.

52. Aholining ma'naviy rivojlanishi tizimida mahalla qanday mavqe egallaydi?

- A) ma'naviy takomillashuv jarayonlarida hal qiluvchi o'rin tutadi;
- V) xalqdagi axloqiy, ma'naviy muhitni saqlab turish imkoniyatini o'zida ifodalaydi;
- S) siyosiy boshqaruv vazifasini bajaradi;
- D) estetik tarbiya ishlarini olib boradi;
- E) iqtisodiy muammolarni hal etish, bandlik masalalarini echishda asosiy bo'g'in hisoblanadi.

53. Ijro etuvchi hokimiyat bilan vakillik hokimiyati rahbarligi birlashtirilgan boshqaruv institutining nomini ayting.

- A) hokimlik;
- V) vazirlik;
- S) mahalla;
- D) oqsoqollar kengashi;
- E) konsern.

54. O‘zbekistondagi demokratik taraqqiyotning pirovard maqsadlari nima?

- A) kuchli davlat tizimini tarkib toptirish;
- V) fuqarolik jamiyatini barpo etish;
- S) butun hokimiyatni o‘z-o‘zini boshqarish organlariga topshirish;
- D) konfederativ davlat tuzish;
- E) bozor iqtisodiyotiga o‘tish.

55. O‘zbekiston harbiy bloklar tuzishga qanday qaraydi?

- A) MDH doirasida harbiy-siyosiy bloklarda qatnashishni ma’qullaydi;
- V) islom davlatlari bilan harbiy ittifoq tuzishni yoqlaydi;
- S) Markaziy Osiyo davlatlari harbiy blokida ishtirok etishga intiladi;
- D) rivojlangan g‘arb davlatlari bilan aloqani mustahkamlaydi;
- E) qo‘shilmaslik harakatining a’zosi sifatida ish tutadi.

56. Fuqarolik jamiyati tarkib topgach, qanday o‘zgarishlar yuz beradi?

- A) qonun asosidagi boshqaruv kuchayadi;
- V) jamoatchilik fikri asosida boshqarish yo‘lga qo‘yiladi;
- S) davlat boshqaruvi kuchayadi;
- D) erkinlik va qonunga bo‘ysinish uyg‘un amal qiladi;
- E) qonun asosida boshqaruv susayadi.

57. Siyosiy partiyalar va ijtimoiy harakatlar qanday vazifalarni bajaruvchi demokratik institut sifatida namoyon bo‘lishlari maqsadga muvofiq?

- A) xalq bilan hokimiyatni bog‘lovchi bo‘g‘in sifatida;
- V) o‘z manfaatlarini amallashtiruvchi vosita sifatida;
- S) davlat manfaatlarini himoya qiluvchi bo‘g‘in sifatida;
- D) mahalliy aholi manfaatlarini himoya qiluvchi vosita sifatida;

E) partiya dasturlarini elga yoyish vositasi sifatida.

58. Prezidentimiz I.A.Karimov O‘zbekiston siyosatining bosh yo‘nalishi sifatida nimani belgilagan?

- A) mamlakatning iqtisodiy o‘shini;
- V) mamlakat xavfsizligini;
- S) ekologik muhitni yaxshilashni;
- D) xorijiy investitsiyalarni jalb etishni;
- E) MDH mamlakatlari bilan aloqani takomillashtirishni.

59. O‘zbekistonda shakllantirilayotgan milliy mafkura kimning manfaatlarini o‘zida ifoda etadi?

- A) davlatning;
- V) ishlab chiqarish jamoalarining;
- S) oddiy insonlarning;
- D) partiyalarning;
- E) yoshlarning.

60. Mamlakatning nurli kelajagini yaratish maqsadlarida quyidagilardan qaysi birini birinchi galda o‘zgartirish kerak?

- A) jamiyatni;
- V) davlat tizimini;
- S) iqtisodiyotni;
- D) ongini, tafakkurni;
- E) moddiy borliqni.

61. Mamlakatimizda qabul qilingan xalq ta’limi tizimining asosiy bo‘g‘inini nima tashkil etadi?

- A) o‘rta umumiy ta’lim;
- V) uzluksiz ta’lim tizimi;
- S) kasb-hunar kollejlari;
- D) oliy ta’lim tizimi;
- E) aspirantura va doktorantura.

62. O‘zbekiston yoshlari «Kamolot» jamg‘armasining asosiy vazifalari nimadan iborat?

- A) yosh avlodni jismoniy, aqliy va ma’naviy jihatdan kamol toptirish;
- V) sharqona axloq-odobga rioya qiladigan yoshlarni tarbiyalash;

- S) milliy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qiladigan yoshlarni tarbiyalash;
- D) milliy qadriyatlarni tiklash;
- E) hammasi to'g'ri.

63. Milliy g'oya, mafkurani shakllantirishning asosiy sharti nimada?

- A) voqelikning odamlar ongiga ta'sirini inobatga olish;
- V) fuqarolar siyosiy ongining o'sganligini;
- S) voqelikni anglashda ongning birlamchilik xususiyatini hisobga olish;
- D) odamlar tafakkuri, dunyoqarashining voqelikka nisbatan ta'sirini inobatga olish;
- E) urf-odat va an'analar mohiyatini chuqurroq anglash.

64. «Ta'lim to'g'risida»gi qonunning maqsadi nimaga qaratilgan?

- A) pedagogik faoliyat bilan shug'ullanish huquqini ta'minlashga;
- V) har bir shaxsning huquq va erkinliklarini ta'minlashga;
- S) davlat ta'lim standartlarini belgilashga;
- D) har kimning bilim olishdan iborat konstitutsiyaviy huquqini ta'minlashga;
- E) to'g'ri javob-V va S.

65. Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillarini aniqlang.

- A) ta'lim dasturlarini ishlab chiqish;
- V) yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash;
- S) ta'lim tizimida davlat va jamoat boshqaruvini uyg'unlashtirish;
- D) bolalarning qobiliyati, iste'dodini rivojlantirish;
- E) davlat va nodavlat ta'lim muassasalarini rivojlantirish.

66. Har bir shaxsning bilim olishida qanday huquqlar kafolatlanadi?

- A) iqtisodiy;
- V) tenglik;
- S) siyosiy;
- D) ijtimoiy;
- E) mustaqil.

67. O'zbekiston Respublikasi inson va fuqarolarining asosiy huquqlari, erkinliklari qanday guruhlariga bo'linadi?

- A) shaxsiy huquq va erkinliklar, siyosiy erkinliklar;

- V) tabiiy va shaxsiy huquqlar, iqtisodiy va ijtimoiy, siyosiy, ma'naviy;
- S) iqtisodiy va ijtimoiy huquqlar;
- D) shaxsiy, ma'naviy, iqtisodiy va ijtimoiy, siyosiy huquq va erkinliklar;
- E) to'g'ri javob-A va S.

68. I.A.Karimov O'zbekistonning milliy siyosatini amalga oshirishda qanday qoidalarga amal qilish kerakligini aytgan?

- A) davlatning etnik siyosati shaxs huquqlarini himoya qilishda ustuvor bo'lishi kerak;
- V) davlatning etnik siyosatidagi bosh yo'l millatlararo ziddiyatlarni amaliy hal qiladigan usullarga asoslanishi kerak;
- S) jamiyatimizning bozor munosabatlariga asoslangan iqtisodiy taraqqiyoti respublikada yashayotgan barcha millatlarning manfaatlariga mos bo'lishi kerak;
- D) to'g'ri javob-A va S;
- E) hamma javoblar to'g'ri.

69. «O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari» asarida ta'qidlanishicha, nimalar odil jamiyat xavfsizligi va barqarorligiga tahdid soladi?

- A) qonunlarning bajarilmasligi;
- V) millatlarning o'zaro munosabati;
- S) jinoyatchilik va korrupsiya;
- D) odil sudlovning yo'qligi;
- E) to'g'ri javob-A va V.

70. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga deputat etib saylanish huquqiga ega fuqarolar kamida necha yoshda bo'lishi kerak?

- A) 35 yoshda;
- V) 30 yoshda;
- S) 25 yoshda;
- D) 21 yoshda;
- E) 18 yoshda.

71. Mamlakatimizdagi iqtisodiy islohotlarning tashabbuskori kim?

- A) xalq;
- V) partiyalar va jamoatchilik;
- S) davlat;
- D) prezident;
- E) xorijiy mamlakatlar banklari.

72. Ijtimoiy hayot sohalarida ustun kuch nima?

- A) ma'naviyat;
- V) qonun;
- S) jamoatchilik fikri;
- D) an'analar;
- E) turmush tarzi.

73. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan kuchli ijtimoiy siyosatning mohiyati?

- A) davlat manfaatlarini himoya qilish;
- V) aholining nochor qismini muhofaza etish;
- S) ichki va tashqi siyosatda ustuvor mavqe uchun kurashish;
- D) qonunlarni mustahkamlash;
- E) jamoatchilik fikrini kuchaytirish.

74. O'zbekistonda bozor siyosatiga qanday o'tilmoqda?

- A) xalq an'analari va boy milliy merosimizga tayangan holda;
- V) ma'naviyatning qudratli kuchiga suyangan holda;
- S) hamma tomonlarni hisobga olgan holda bosqichma-bosqich tarzda;
- D) «shok» - jamiyat hayotini birvarakayiga o'zgartirish asosida;
- E) turmush tarzini hisobga olgan holda.

75. Mamlakatimizda ilg'or texnologiyalar asosidagi zamonaviy ishlab chiqarish tarkibiga o'tishni ta'minlashdan asosiy maqsad?

- A) mineral resurslarni kompleks qayta ishlovchi o'zaro bog'liq tomonlar tizimini shakllantirish;
- V) taraqqiyotni hamdo'stlik mamlakatlari bilan birgalikda amalga oshirish;
- S) taraqqiyotni ilg'or xorijiy davlatlar bilan o'zaro kelishilgan holda amalga oshirish;
- D) iqtisodiyotda agrar sektorni kuchaytirish;
- E) yalpi industrilashtirish siyosatini qo'llash.

76. Pulning qadrsizlanishini Markaziy bank orqali kamaytirish iqtisodiyotni sog'lomlashtirishda...

- A) asosiy alomat hisoblanadi;
- V) asosiy alomat bo'la olmaydi;

- S) ustuvor mavqe kasb etadi;
- D) birlamchi ahamiyatga ega;
- E) doimiy ko‘mak berib turuvchi omil hisoblanadi.

77. O‘zbekistondan boshqa MDH davlatlari makroiqtisodiy boshqaruvning qanday usullarini o‘zlariga asosiy dastak qildilar?

- A) sof ijtimoiy yo‘nalganlik usullarini;
- V) ishlab chiqarish texnologiyalarini takomillashtirish usullarini;
- S) sof monetar usullarini;
- D) industrilashtirish usullarini;
- E) kollektivlashtirish usullarini.

78. Monetar siyosat xususiyatlaridan biri...

- A) xorijiy mamlakatlar bilan hamkorlikni kuchayshirish va qo‘shni korxonalarini ko‘paytirishdir;
- V) kreditga pul chiqarishni keskin oshirishdir;
- S) banklararo valyuta savdo-sotig‘ida Markaziy banklarning valyuta tashlashini kuchaytirishdir;
- D) investitsiya siyosatini yurgizishdir;
- E) lizing operatsiyalarini bajarishdir.

79. Pulning qadrsizlanish jarayonining davom etishi ishlab chiqaruvchilarni qanday ish to‘tishga majbur etadi?

- A) mahsulotni qimmat narhlarda tezroq sotishga;
- V) mahsulotlarni ko‘proq ishlab chiqarishga;
- S) mahsulot tannarxini kamaytirishga;
- D) sof mahsulotning kattagina qismidan iste‘mol uchun foydalanishga;
- E) chet el investitsiyalarini tezroq jalb etishga.

80. Devalvatsiya usulini qo‘llashdan maqsad...

- A) milliy valyutaning oldi-sotdi narxini oshirishdir;
- V) milliy valyutaning tashqi bozorda singishiga tayyorlashdir;
- S) milliy valyutaning qadrini bir oz tushirish orqali uning konvertatsiya xususiyatini yuzaga chiqarishdir;
- D) milliy valyutani ichki bozorda mustahkamlashdir;
- E) milliy valyutaning faqat Markaziy bank orqali sotilishiga erishishdir.

81. Iqtisodiy barqarorlashtirishning hal qiluvchi omili nima?

- A) byudjet intizomiga rioya qilish;
- V) mehnat intizomini kuchaytirish;
- S) ijtimoiy himoyani yaxshilash;
- D) ortiqcha mahsulot chiqarishga chek qo'yish;
- E) chetdan arzon mahsulotlar keltirib, ichki bozorni to'ldirish.

82. O'zbekistonda qurilayotgan demokratik jamiyatning o'ziga xosligi asosan nimada namoyon bo'ladi?

- A) qonun ustuvorligida;
- V) jamoyatchilik fikri asosida ish to'tishda;
- S) adolatparvarlikda;
- D) iqtisodiyot qonunlari ustuvorligida;
- E) siyosiy fikrlar rang-barangligi va erkinligida.

83. Investitsiyaning mohiyati nima?

- A) xalq xo'jaligiga uzoq muddat bilan kiritiluvchi kapital;
- V) qisqa muddat bilan beriluvchi qarz;
- S) katta foizli kreditlar;
- D) mudofaaga ajratilgan byudjet mablag'lari;
- E) maxsus hisob-kitob raqamlaridan olinuvchi foyda pullari.

84. Respublikamiz mehnat salohiyati deganda nimalar tushuniladi?

- A) aholining mehnat zahiralari;
- V) qishloqdagi ishsiz aholining shaharlarga ko'chishi;
- S) aholining mehnat unumdorligi;
- D) ishsizlik muammosining hal etilishi;
- E) mehnat malakasining oshirilishi.

85. Uy-joy mulkdorlarining shirkati qanday tashkilot?

- A) tijoratga asoslangan tashkilot;
- V) notijorat tashkilot;
- S) davlat tashkiloti;
- D) xorijiy investorlar mablag'i asosida ish yurituvchi tashkilot;
- E) meros huquqi asosida amal qiluvchi tashkilot.

86. Bozor iqtisodiyoti sharoitida pul va tovar munosabatlarida nima birlamchi?

- A) pulning tovardan oldin yurishi;
- V) tovarning puldan ustuvorligi;
- S) tovar mo‘l-ko‘lligi;
- D) tovar sifati;
- E) pul qiymatining tovar bilan ta‘minlanishi.

87. Tovar qiymatining manbaini ko‘proq nima tashkil etadi?

- A) sarf etilgan mehnat, xarajatlar;
- V) tovarning chidamliligi;
- S) tovarning moddiy negizi;
- D) ijtimoiy ehtiyojlar;
- E) iste‘molchilarning an‘analari va urf-odatlar.

88. Moliyaning vazifalari nimalar?

- A) moliya byudjetdan iborat;
- V) rag‘batlantirish, ijtimoiy himoya, iqtisodiy axborot;
- S) pul xo‘jaligini takomillashtirish;
- D) moliya fondlarini yuzaga keltirish;
- E) daromad manbayi ekanligi.

89. O‘zbekiston xalqaro aloqalar o‘rnatish jarayonida qanday tamoyillarga amal qiladi?

- A) biror bir davlat bilan yaqinlashish hisobiga boshqasidan uzoqlashmaslik;
- V) iqtisodiy jihatdan kuchli davlat bilan yaqinlashishga ko‘proq e‘tibor berish;
- S) konfessional negizlarni e‘tiborga olib yaqinlashish;
- D) etnik qardoshlik negizida boshqa davlatlar bilan yaqinlashish;
- E) mamlakatlarning siyosiy tuzumlariga qo‘ra yaqinlashish tamoyillariga amal qilish.

90. Xalqaro mojarolarni hal qilishning eng progressiv yo‘li bu:

- A) qurolli yo‘l bilan;
- V) xalqaro tashkilotlar yordamida;
- S) o‘zaro kelisha olmayotgan tomonlar bilan qo‘shimcha muzokaralar olib borish;
- D) ichki ishlariga aralashmaslik yo‘li bilan;

91. Siyosiy partiya ustavi va dasturi qayerda qabul qilinadi?

- A) ta' sis s'yezdi yoki konferentsiyada;
- V) ta' sis s'yezdida;
- S) Adliya vazirligida;
- D) ro'yxatdan o'tkazish vaqtida;
- E) tashabbuskor guruhi tomonidan

92. Siyosiy partiyaning ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi ariza u tushgan kundan boshlab

- A) ikki oy muddat ichida;
- V) u tushgan kundan boshlab bir oy muddat ichida;
- S) uch oy muddat ichida;
- D) yigirma kun muddat ichida;
- E) bir oydan to'rt oygacha bo'lgan muddat ichida ko'rib chiqiladi.

93. Siyosiy partiyaning ro'yxatga olishni rad etish ustidan kimga shikoyat qilish mumkin?

- A) O'zR Oliy sudiga;
- B) Ombudsmanga;
- S) O'zR Adliya vazirligiga;
- D) O'zR kasaba uyushmasi federatsiyasiga;
- E) O'zR Prezidentiga.

MUNDARIJA

Amaliy mashg‘ulot rejalari.....	3
Test topshiriqlari.....	15

“O‘zbekistonda demokratik jamiyat qurish nazariyasi
va amaliyoti” kursidan amaliy mashg‘ulot rejalari
va test topshiriqlari

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
IvaB fakulteti ilmiy-uslubiy kengashi yig‘ilishda
(2007 -yil 19- noyabr, -son majlis bayonnomasi)
muhokama etilib, bosishga tavsiya etildi.

Tuzuvchi: f.f.d. Tulenova G.J.

f.f.d. Tulenova K.J

ass. Qayumov E.

Muharrir: Karimova G.R.